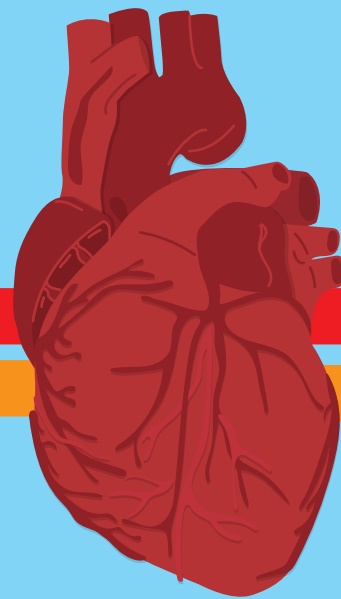

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ НА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

СОСТОЈБА СО
ЦИРКУЛАТОРНИ БОЛЕСТИ ВО
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

2016 - 2018

**ЈЗУ ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ
НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА**

В.Д. Директор: Доц. д-р Шабан МЕМЕТИ

**ЦЕНТАР ЗА СТАТИСТИЧКА ОБРАБОТКА НА ЗДРАВСТВЕНИ ПОДАТОЦИ,
ПУБЛИЦИСТИКА И ЕДУКАЦИЈА**

М-р. д-р Вјоса Речица	Раководител на Центар
Дипл. инг. Арменд Исени	Заменик раководител
Прим. д-р Драгана Чкалеска	Началник
Прим. д-р Весна Стамболиева	Началник во Сектор за промоција, анализа и следење на незаразни болести
Дипл.м.с. Весна Зафировска	Одговорен техничар, Самостоен медицински статистичар
Дипл.м.с. Јованка Трпковска	Самостоен медицински статистичар
Дипл.м.с. Јасмина Тахири	Самостоен медицински статистичар
Дипл.м.с. Надежда Лисинац	Самостоен медицински статистичар
Станислава Најдовска	Статистичар
Борче Андоновски	Систем администратор
Сузана Дунгевска	Компјутерски дизајнер

**Соработници:
Центри за јавно здравје во Република Северна Македонија**

ВОВЕД

Информацијата „Состојба со циркулаторни болести во Р.С.Македонија, 2016-2018“ изготвена е во Институтот за јавно здравје на Република С.Македонија, Центар за статистичка обработка на здравствени податоци, публицистика и едукација, по повод на Светскиот ден на срцето.

Во информацијата, податоците за морталитетот и морбидитетот од болестите на циркулаторниот систем во Р.С.Македонија изготвени се според Меѓународната статистичка класификација на болестите и сродните здравствени проблеми - Десетта ревизија (МКБ-10).

За изготвување на морталитетот користени се податоци за умрени лица од циркулаторни болести во Р.С.Македонија од Државен завод за статистика и обработени според разни параметри во Институтот за јавно здравје на Р.С.Македонија. Во информацијата се прикажани стапки на морталитетот и структура (процентуална застапеност) на умрени лица по пол. Податоците се презентирани според статистички региони и на ниво на Републиката во табеларни прегледи и дијаграми. Стапките на морталитетот се пресметани на 100.000 соодветно население.

За изготвување на болничкиот морбидитет користени се податоци од индивидуални евиденции „Извештај за стационарно лекувано лице“ доставени од болничко-стационарни здравствени установи преку центрите за јавно здравје во Р.С. Македонија, обработени за подрачјата што ги покриваат и доставени до Институтот за јавно здравје на Р.С.Македонија каде се изготвени податоци на ниво на Републиката. Во информацијата се прикажани стапки на морбидитетот и структура (процентуална застапеност) на лекувани болни од болести на циркулаторниот систем во вкупно лекувани во болничко-стационарни здравствени установи во општа популација и по пол. во табеларни прегледи и дијаграми. Стапките на морбидитетот се пресметани на 10.000 жители.

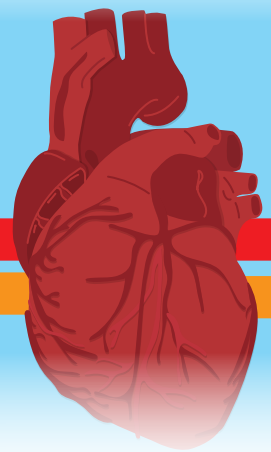
За амбулантно-поликлинчкиот морбидитет од болестите на циркулаторниот систем користени се податоци од збирните извештаи за утврдени заболувања и состојби евидентирани во амбулантно-поликлинчките здравствени установи доставени преку статистичките служби на центрите за јавно здравје до Институт за јавно здравје. Податоците се изготвени на ниво на Р.С.Македонија, според статистички региони за вкупно лекувани од циркулаторни болести во амбулантно-поликлинчка дејност како и посебно по одделни дејности (општа медицина, здравствена заштита на училишни деца и младина и здравствена заштита на деца од 0-6 години). Структурата и стапките на морбидитетот пресметани на

10.000 соодветно население се презентирани во табеларни прегледи и дијаграми.

Трендот на движење на морталитетот и морбидитетот од болестите на циркулаторниот систем кај населението во Р.С.Македонија во анализираниот период прикажан е со индексни поени и дијаграми.

БОЛЕСТИ НА ЦИРКУЛАТОРЕН СИСТЕМ

Амбулантно-поликлинички морбидитет

Институт за јавно здравје на Р.С Македонија

Центар за статистичка обработка на здравствени податоци, публицистика и едукација

АМБУЛАНТНО - ПОЛИКЛИНИЧКИ МОРБИДИТЕТ ОД БОЛЕСТИ НА ЦИРКУЛАТОРНИОТ СИСТЕМ, 2016-2018

Во амбулантно-поликлиничката дејност (примарна здравствена заштита) болестите на циркулаторниот систем завземаат второ место во структурата на морбидитетот (веднаш после болестите на респираторниот систем). Во периодот 2016-2018 година, процентуална застапеност на болестите на циркулаторниот систем во вкупниот број на лекуваните во примарната здравствена заштита е намалена од 14,4% во 2016 година на 14,1% во 2018 година. Линија на трендот на процентуалното учество покажува тенденција на намалување (Табела 1, Дијаграм 1).

ПРОЦЕНТУАЛНО УЧЕСТВО НА ЛЕКУВАНИ БОЛНИ ОД БОЛЕСТИ НА ЦИРКУЛАТОРНИОТ СИСТЕМ ВО ВКУПНИОТ БРОЈ НА ЛЕКУВАНИ БОЛНИ ВО АМБУЛАНТНО-ПОЛИКЛИНИЧКА ДЕЈНОСТ ВО Р.С.МАКЕДОНИЈА, 2016-2018

Табела 1

ГОДИНА	Вкупно лекувани болни	Лекувани болни од болести на циркулаторниот систем	% од вкупно
2016	5017483	721544	14,4
2017	4764637	678600	14,2
2018	5056142	714464	14,1
Индекс 2018/2016	100,8	99,0	

Во анализираниот период бројот на вкупно лекуваните во примарна здравствена заштита (дејност за општа медицина, здравствена заштита на училишни деца и младина и здравствена заштита на деца од 0-6 години) зголемен е за 0,8%, а на лекуваните од болестите на

циркулаторниот систем бројот е намален за 1,0% (табела 1). Просечно годишно во периодот 2016-2018 година, од вкупно лекувани од болестите на циркулаторниот систем, 99,4% се лекувани во дејноста општа медицина (возрасно население на 20 и повеќе години), 0,5% во дејноста за здравствена заштита на училишни деца и младина (7-19 години) и 0,1% во дејноста за здравствена заштита на деца (0-6 години) (Табела 2; Дијаграми 2 и 3).

**ПРОЦЕНТУАЛНО УЧЕСТВО НА ЛЕКУВАНИ БОЛНИ ОД БОЛЕСТИ НА
ЦИРКУЛАТОРНИОТ СИСТЕМ ВО АМБУЛАНТНО-ПОЛИКЛИНИЧКА ДЕЈНОСТ ВО
Р.С.МАКЕДОНИЈА, 2016-2018**

Табела 2

ГОДИНА	Вкупно лекувани од болести на циркулаторниот систем	%	Општа медицина	% од вкупно	Училишни деца и младина	% од вкупно	Деца од 0-6 години	% од вкупно
2016	721544	100	717628	99,5	3530	0,5	386	0,05
2017	678600	100	674101	99,3	4089	0,6	410	0,06
2018	714464	100	709839	99,4	3584	0,5	1041	0,15
Просек за период	704869		700523	99,4	3734	0,5	612	0,09

Амбулантно-поликлинички морбидитет на 10000 жители од циркулаторни болести намален е од 3485,3‰ во 2016 година на 3444,0‰ во 2018 година во Македонија (Табела 3).

МОРБИДИТЕТ НА 10000 ЖИТЕЛИ ОД БОЛЕСТИ НА ЦИРКУЛАТОРНИОТ СИСТЕМ ВО АМБУЛАНТНО-ПОЛИКЛИНИЧКА ДЕЈНОСТ ВО Р.С.МАКЕДОНИЈА, 2016-2018

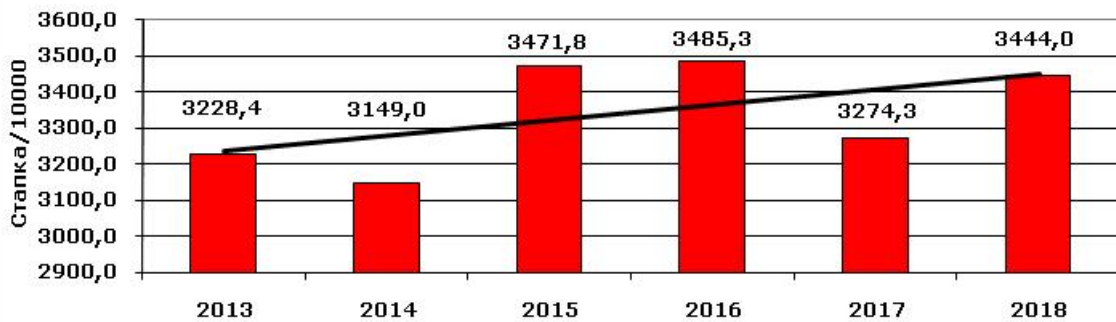
Табела 3

ГОДИНА	Вкупно лекувани од болести на циркулаторниот систем		Ошта медицина		ЗЗ на училишни деца и младиња		ЗЗ на деца од 0-6 години	
	Број	Стапка/10000	Број	Стапка/10000	Број	Стапка/10000	Број	Стапка/10000
2016	721544	3485,3	717628	4502,1	3530	112,4	386	23,9
2017	678600	3274,3	674101	4208,8	4089	132,4	410	25,3
2018	714464	3444,0	709839	4413,5	3584	117,2	1041	64,9

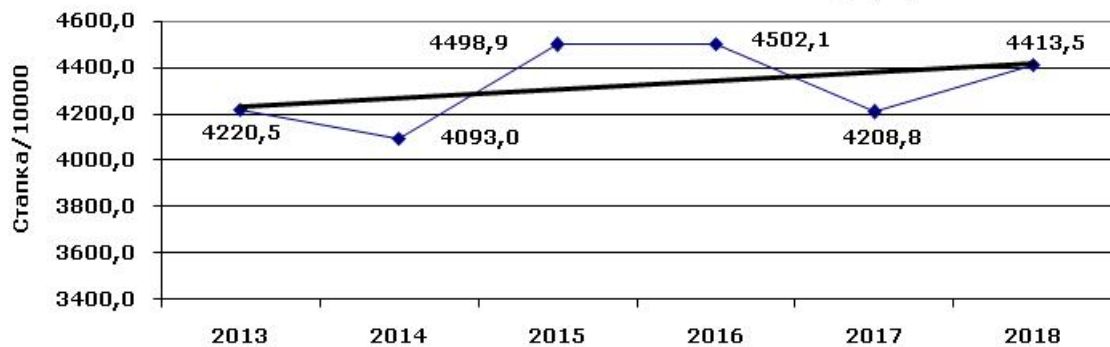
На дијаграмот 3.1 прикажан е линеарен тренд на морбидитетот на 10000 жители од болести на циркулаторен систем дијагностицирани во амбулантно-поликлиничката дејност со тенденција на перманентен пораст во наредниот период.

Линијата на трендот во дејноста за општа медицина покажува тренд на пораст, во дејноста за здравствена заштита на училишни деца и младиња покажува тренд на намалување, додека во дејноста за здравствена заштита на деца од 0-6 години се забележува тренд на пораст на стапката на морбидитетот од болестите на циркулаторен систем за период 2013-2018 година (Дијаграми 3.2 и 3.3).

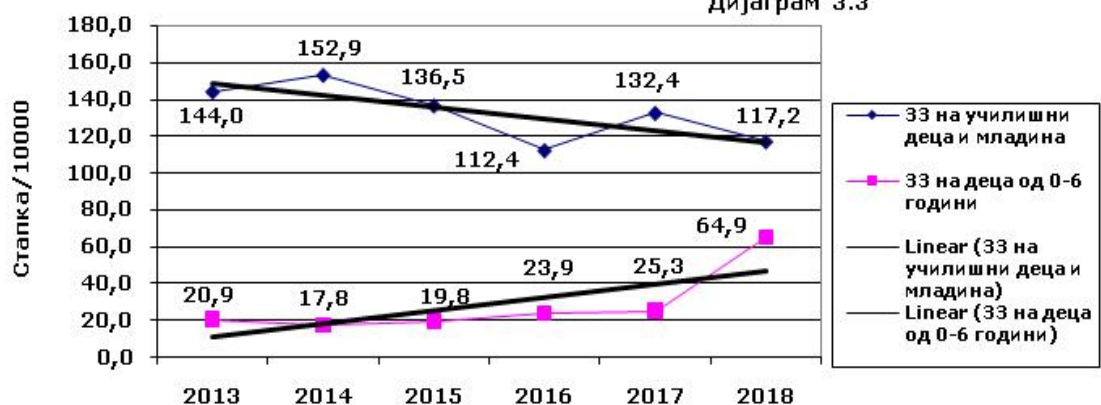
Морбидитет од циркулаторни болести регистриран во амбулантно-поликлиничка дејност во Македонија, 2013-2018
Дијаграм 3.1

Морбидитет на 10000 жители од циркулаторни болести регистрирани во дејноста општа медицина во Македонија, 2013-2018
Дијаграм 3.2

Морбидитет од циркулаторни болести регистрирани во дејностите за здравствена заштита на училишни деца и младиња и деца од 0-6 години во Македонија, 2013-2018
Дијаграм 3.3

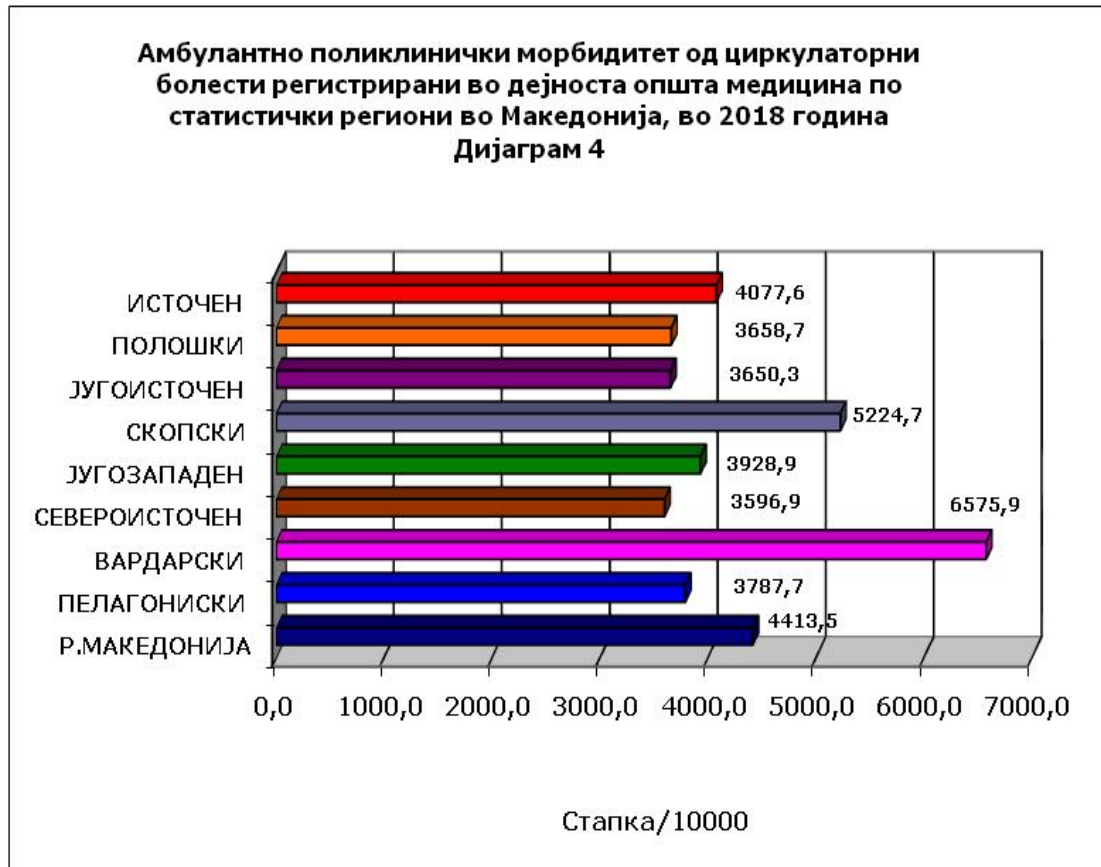

БОЛЕСТИ НА ЦИРКУЛАТОРНИОТ СИСТЕМ РЕГИСТРИРАНИ ВО ДЕЈНОСТА ОПШТА МЕДИЦИНА ПО СТАТИСТИЧКИ РЕГИОНИ ВО Р.С.МАКЕДОНИЈА ВО 2018 ГОДИНА

Табела 4

СТАТИСТИЧКИ РЕГИОНИ	2018		
	Болеми на циркулаторниот систем (I00-I99)	% од вкупно	Стапка/10000
МАКЕДОНИЈА ВКУПНО	709839	19,1	4413,5
ПЕЛАГОНИСКИ РЕГИОН	69005	17,9	3787,7
ВАРДАРСКИ РЕГИОН	78893	18,4	6575,9
СЕВЕРОИСТОЧЕН РЕГИОН	48421	23,0	3596,9
ЈУГОЗАПАДЕН РЕГИОН	67959	20,4	3928,9
СКОПСКИ РЕГИОН	248154	18,1	5224,7
ЈУГОИСТОЧЕН РЕГИОН	49440	21,2	3650,3
ПОЛОШКИ РЕГИОН	90171	19,9	3658,7
ИСТОЧЕН РЕГИОН	57796	18,8	4077,6

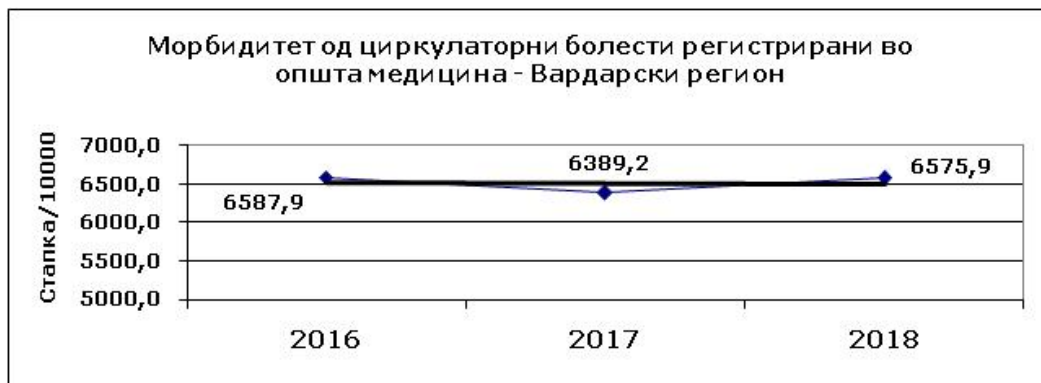
Во структурата според статистички региони, во 2018 година во дејноста општа медицина болестите на циркулаторниот систем во вкупниот број на лекувани во оваа дејност биле најзастапени во Североисточниот регион (23,0%), Југоисточниот регион (21,2%) и Југозападниот регион (20,4%). Највисоки стапки на морбидитетот на 10000 жители во 2018 година регистрирани се во Вардарскиот регион (6575,9‰) и Скопскиот регион (5224,7‰) (Табела 4, Дијаграм 4;).

Тренд на движење на морбидитетот од болестите на циркулаторниот систем на 10000 жители во дејноста општа медицина по статистички региони за периодот 2016-2018 година прикажан е на дијаграмот 4.1.

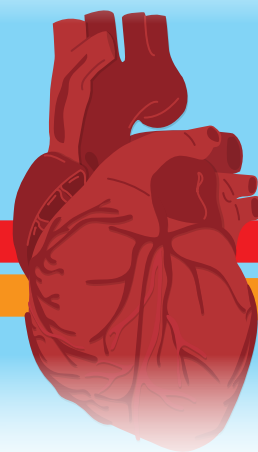
ТРЕНД НА ДВИЖЕЊЕ НА МОРБИДИТЕТОТ ОД БОЛЕСТИТЕ НА ЦИРКУЛАТОРНИОТ СИСТЕМ ВО ДЕЈНОСТА ОПШТА МЕДИЦИНА ПО СТАТИСТИЧКИ РЕГИОНИ, ВО ПЕРИОДОТ 2016-2018 ГОДИНА

Дијаграм 4.1

БОЛЕСТИ НА ЦИРКУЛАТОРЕН СИСТЕМ
Болнички морбидитет

*Институт за јавно здравје на Р.С. Македонија
Центар за статистичка обработка на здравствени податоци, публицистика и едукација*

БОЛНИЧКИ МОРБИДИТЕТ ОД ЦИРКУЛАТОРНИ БОЛЕСТИ ВО Р.С.МАКЕДОНИЈА

Во болничката дејност бројот на лекувани болни од болестите на циркулаторниот систем покажува зголемување. Во 2016 година бројот на болнички лекуваните од овие болести 33713 или 13,1% од вкупно лекуваните во болничката дејност е зголемен за 8,1% во 2018 година (36438 или 13,5% учество во вкупно лекуваните во болничката дејност)(Табела 1).

ПРОЦЕНТУАЛНО УЧЕСТВО НА ЛЕКУВАНИ БОЛНИ ОД БОЛЕСТИ НА ЦИРКУЛАТОРНИОТ СИСТЕМ ВО ВКУПНИОТ БРОЈ НА ЛЕКУВАНИ БОЛНИ ВО БОЛНИЧКАТА ДЕЈНОСТ ВО Р.С.МАКЕДОНИЈА, 2016-2018

Табела 1

ГОДИНА	Вкупно лекувани болни	Лекувани болни од болести на циркулаторниот систем	Стапка/10000	% од вкупно
2016	257265	33713	162,8	13,1
2017	262099	38056	183,6	14,5
2018	269469	36438	175,6	13,5
Индекс 2018/2016	104,7	108,1		

Стапката на болничкиот морбидитет од циркулаторни болести на 10000 жители зголемена е од 162,8‰ во 2016 на 175,6‰ во 2018 година. Линијата на трендот на стапките на морбидитетот во општа популација за период 2014-2018 година покажува тенденција на пораст (Дијаграм 1).

Процентуално учество на лекувани од циркулаторни болести во вкупен број на лекувани во болничка дејност во РСМ, 2018

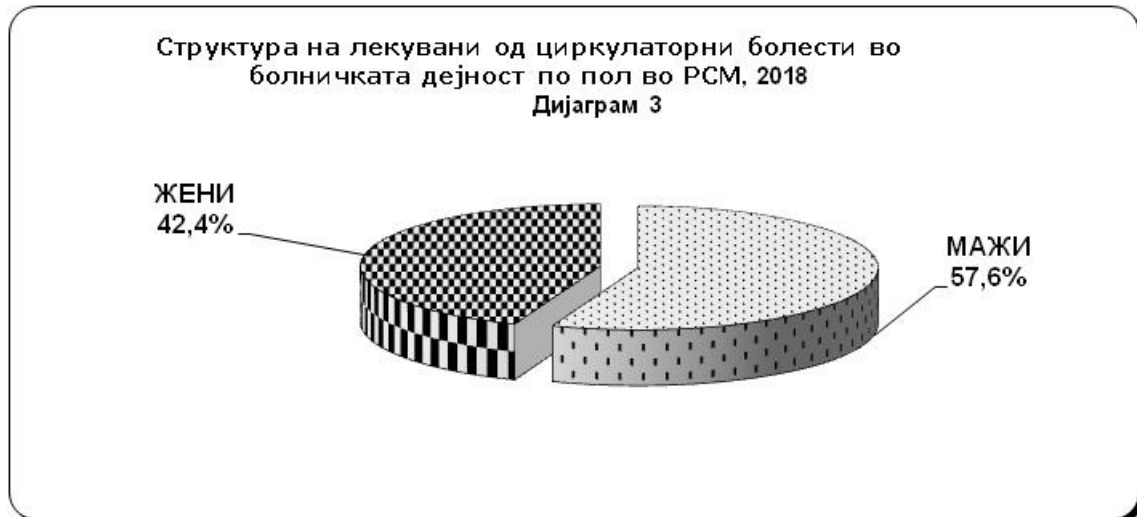
СТРУКТУРА НА ЛЕКУВАНИ БОЛНИ ОД БОЛЕСТИ НА ЦИРКУЛАТОРНИОТ СИСТЕМ ВО БОЛНИЧКО-СТАЦИОНАРНАТА ДЕЈНОСТ СПОРЕД ПОЛ ВО Р.С.МАКЕДОНИЈА, 2016-2018

Табела 2

ГОДИНА	МАЖИ		ЖЕНИ	
	Број	%	Број	%
2016	18599	55,2	15114	44,8
2017	21333	56,1	16723	43,9
2018	20984	57,6	15454	42,4

Во структурата според пол, бројот на болнички лекувани мажи од циркулаторни болести покажува тренд на пораст за 12,8% додека кај женскиот пол бројот на лекуваните е зголемен за 2,2% за период 2016-2018 година.

Мажите почесто се лекуваат од жените од болестите на циркулаторниот систем во болничко-стационарната дејност (57,6% мажи, 42,4% жени во 2018 година). Во тек на анализираниот период во Р.С.Македонија процентуалната застапеност на мажите е зголемена во однос на лекуваните жени во вкупно лекуваните од болестите на циркулаторниот систем (Табели 2 и 3, Дијаграм 3).

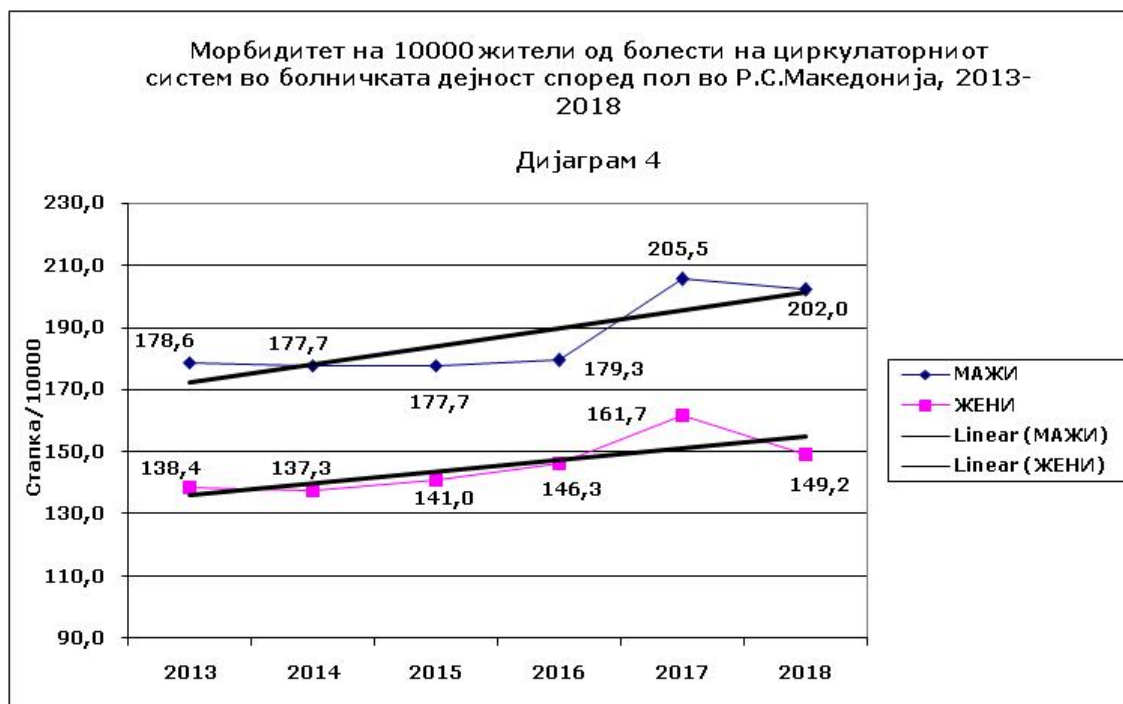

МОРБИДИТЕТ НА 10000 ЖИТЕЛИ ОД БОЛЕСТИ НА ЦИРКУЛАТОРНИОТ СИСТЕМ ВО БОЛНИЧКО-СТАЦИОНАРНАТА ДЕЈНОСТ СПОРЕД ПОЛ ВО Р.С.МАКЕДОНИЈА, 2012-2018

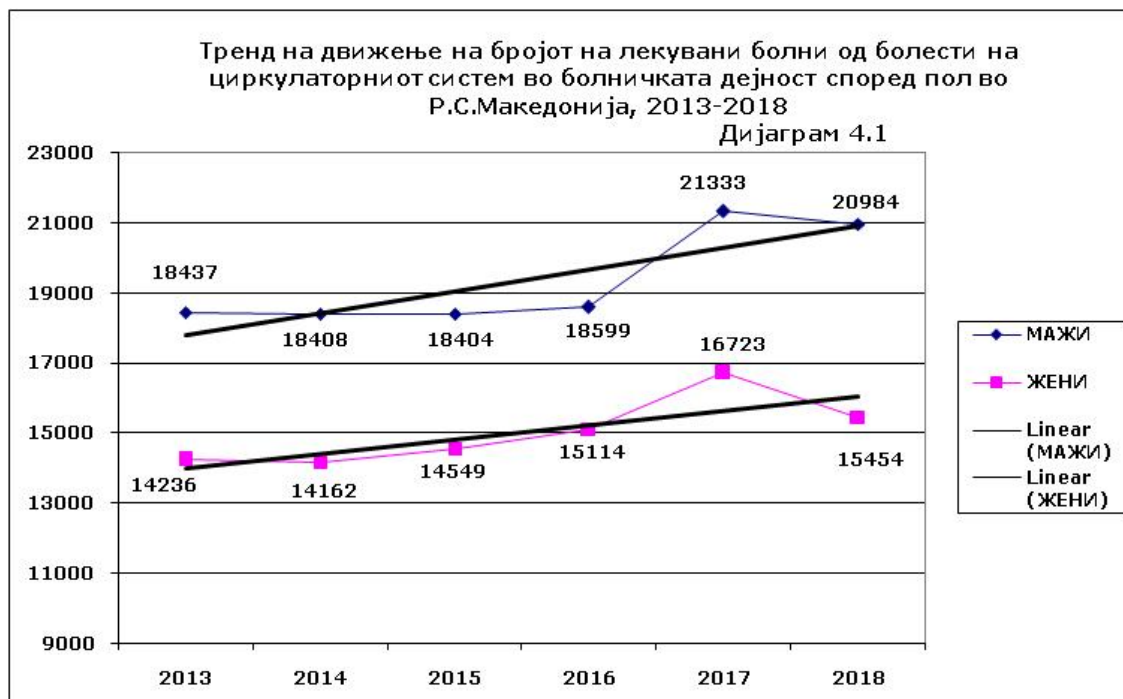
Табела 3

ГОДИНА	МАЖИ		ЖЕНИ	
	Број	Стапка/10000	Број	Стапка/10000
2012	18567	180,0	14516	141,3
2013	18437	178,6	14236	138,4
2014	18408	177,7	14162	137,3
2015	18404	177,7	14549	141,0
2016	18599	179,3	15114	146,3
2017	21333	205,5	16723	161,7
2018	20984	202,0	15454	149,2
Индекс 2018/2012	113,02		106,46	

Во тек на периодот 2012-2018 година бројот на лекуваните мажи од болестите на циркулаторниот систем зголемен е за 13,0% а бројот на болнички лекувани жени зголемен е за 6,5% за истиот период (Табела 3).

Линиите на трендот кај болнички лекувани болни од циркулаторни болести во периодот 2013-2018 година покажуваат тренд на пораст кај двата пола (Дијаграми 4 и 4.1).

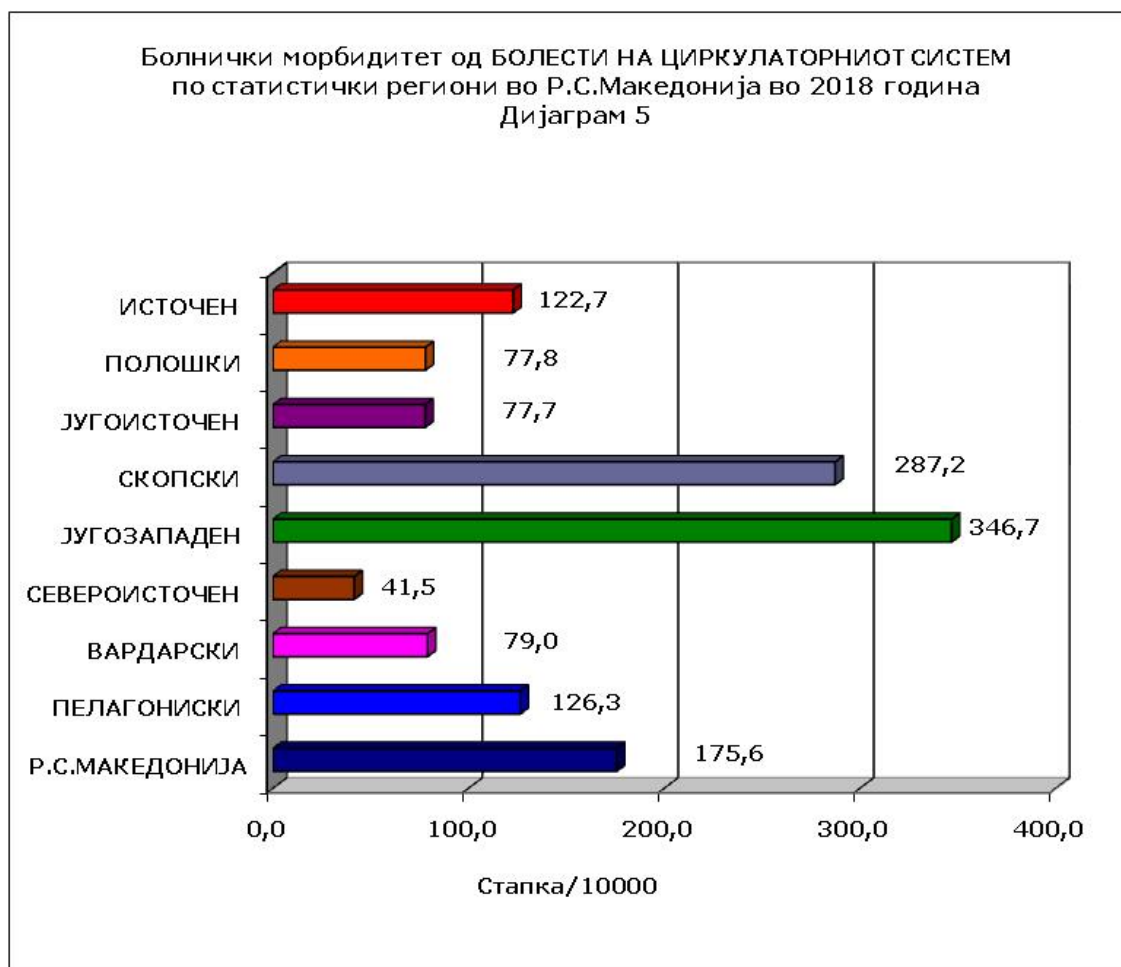
БОЛЕСТИ НА ЦИРКУЛАТОРНИОТ СИСТЕМ РЕГИСТРИРАНИ ВО БОЛНИЧКО-СТАЦИОНАРНА ДЕЈНОСТ ПО СТАТИСТИЧКИ РЕГИОНИ ВО Р.С. МАКЕДОНИЈА ВО 2018 ГОДИНА

Табела 5

СТАТИСТИЧКИ РЕГИОНИ	2018			Индекс 2018/2016
	Болести на циркулаторниот систем (I00-I99)	% од вкупно	Стапка/10000	
МАКЕДОНИЈА ВКУПНО	36438	13,5	175,6	108,1
ПЕЛАГОНИСКИ РЕГИОН	2899	8,0	126,3	86,7
ВАРДАРСКИ РЕГИОН	1204	10,8	79,0	80,6
СЕВЕРОИСТОЧЕН РЕГИОН	732	7,6	41,5	113,5
ЈУГОЗАПАДЕН РЕГИОН	7617	16,1	346,7	140,1
СКОПСКИ РЕГИОН	17980	14,6	287,2	113,4
ЈУГОИСТОЧЕН РЕГИОН	1348	12,5	77,7	93,7
ПОЛОШКИ РЕГИОН	2500	14,4	77,8	69,6
ИСТОЧЕН РЕГИОН	2158	15,7	122,7	113,8

Во дистрибуцијата по статистички региони во 2018 година циркулаторните болести во вкупниот број на хоспитализирани болни биле најмногу застапени во Југозападниот регион (16,1%). Во Североисточниот регион се најмалку лекувани болни од циркулаторни болести со 7,6% застапеност во вкупниот број на лекувани во болничката дејност (Табела 5).

Анализата на лекуваните болни од циркулаторни болести во болничко стационарната дејност во периодот 2016-2018 година укажува на зголемување на бројот во 4 статистички региони: Источниот за 13,8%, Североисточниот (13,5%), Скопскиот (13,4%) и Југозападниот (40,1%). Во останатите региони се забележува намалување.

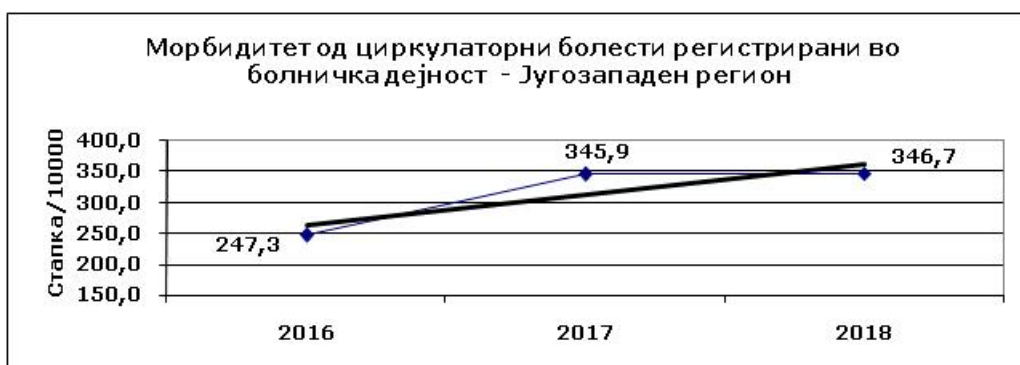
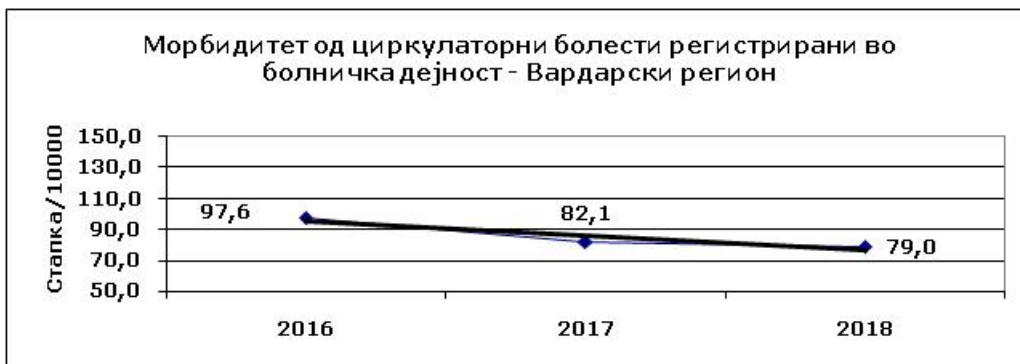

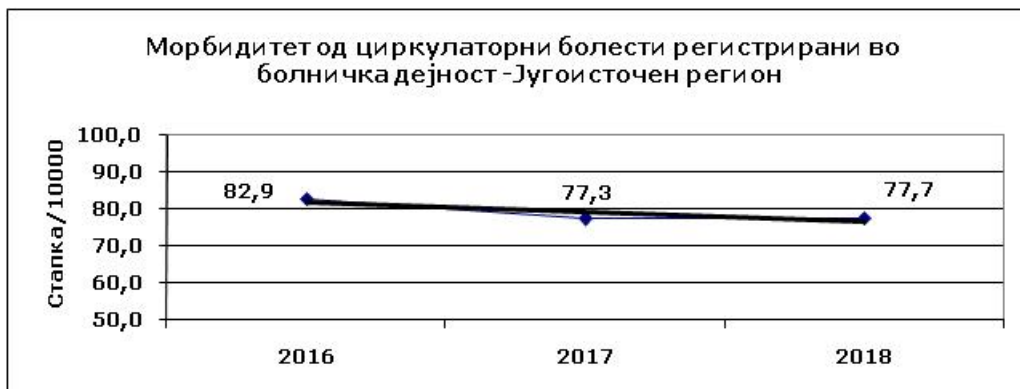
Највисоки стапки на морбидитетот на 10000 жители во 2018 година регистрирани се во Југозападниот (346,7‰) и Скопскиот регион (287,2‰), а најниска стапка во Североисточниот регион (41,5 лекувани болни на 10000 население) (Табела 5, Дијаграм 5;).

Тренд на движење на морбидитетот од болестите на циркулаторниот систем на 10000 жители во болничко-стационарната дејност по статистички региони за периодот 2016-2018 година прикажан е на дијаграмот 5.1.

ТРЕНД НА ДВИЖЕЊЕ НА МОРБИДИТЕТОТ ОД БОЛЕСТИ НА ЦИРКУЛАТОРНИОТ СИСТЕМ ВО БОЛНИЧКО-СТАЦИОНАРНА ДЕЈНОСТ ПО СТАТИСТИЧКИ РЕГИОНИ, ВО ПЕРИОДОТ 2016-2018 ГОДИНА

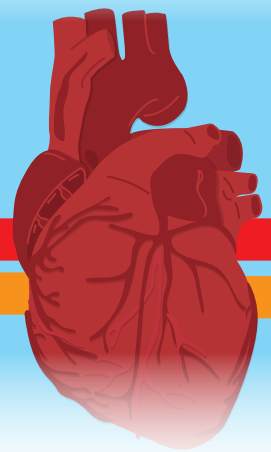
Дијаграм 5.1

БОЛЕСТИ НА ЦИРКУЛАТОРЕН СИСТЕМ

Морталитет

*Институт за јавно здравје на Р.С. Македонија
Центар за статистичка обработка на здравствени податоци, публицистика и едукацијај*

МОРТАЛИТЕТ ОД БОЛЕСТИ НА ЦИРКУЛАТОРНИОТ СИСТЕМ ВО Р.С. МАКЕДОНИЈА, 2016-2018

Во структурата на најчестите причини за смрт болестите на циркулаторниот систем се на прво место и се во постојан пораст кај населението во Р.С. Македонија (Табела 1).

МОРТАЛИТЕТ НА 100.000 ЖИТЕЛИ СПОРЕД НАЈЧЕСТИ ПРИЧИНИ ЗА СМРТ ВО Р.С. МАКЕДОНИЈА ВО 2018 ГОДИНА

Табела 1

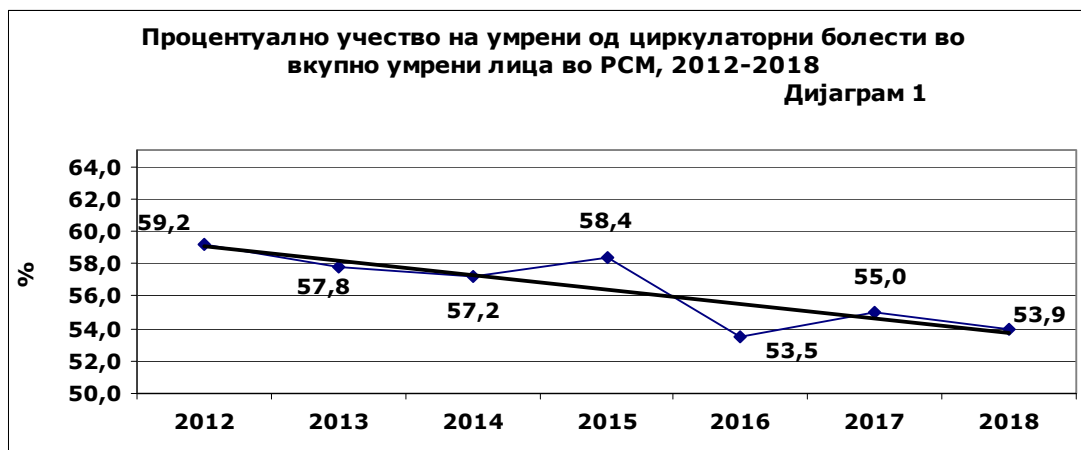
ГРУПИ НА БОЛЕСТИ (СУБТОТАЛИ) ПО МКБ-10	БРОЈ	%	Стапка/100000	РАНГ
Република Северна Македонија	19727	950, 1	100	-
Неоплазми (C00-D48)	3734	179, 8	18,9	II
Ендокрини, нутритивни и метаболични болести (E00- E90)	927	44,6	4,7	III
Болести на циркулаторниот систем (I00-I99)	10632	512, 1	53,9	I
Болести на респираторниот систем (J00-J99)	802	38,6	4,1	IV
Болести на дигестивниот систем (K00-K93)	375	18,1	1,9	VII
Болести на генитоуринарниот систем (N00-N99)	323	15,6	1,6	VIII
Одредени состојби што настануваат во перинаталниот период (P00-P99)	84	4,0	0,4	
Симптоми, знаци и наоди некласифицирани на друго место (R00-R99)	1772	85,3	9,0	
Повреди и труења (S00- T98)	477	23,0	2,4	
Останати	601	28,9	3,0	

Во периодот 2016-2018 година, процентуалната застапеност на умрени од болестите на циркулаторниот систем во вкупниот број на умрени лица зголемена е од 53,5% во 2016 година на 53,9% во 2018 година. (Табела 2, Дијаграми 1, 2 и 3).

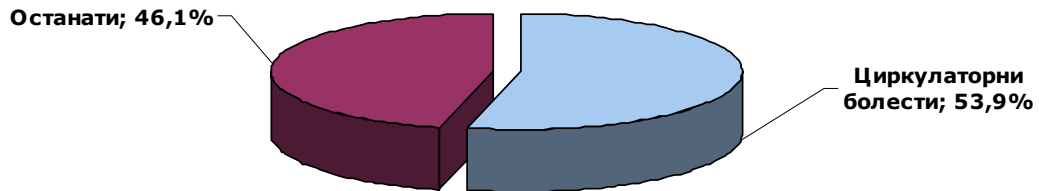
**ПРОЦЕНТУАЛНО УЧЕСТВО НА УМРЕНИ ОД БОЛЕСТИТЕ НА ЦИРКУЛАТОРНИОТ СИСТЕМ ВО
ВКУПНИОТ БРОЈ НА УМРЕНИ ВО Р.С. МАКЕДОНИЈА, 2016-2018**

Табела 2

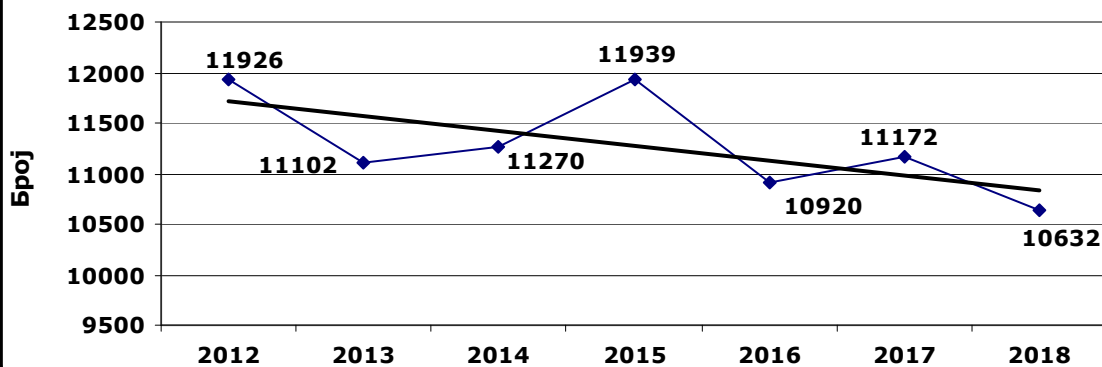
ГОДИНА	Вкупно умрени	Умрени од болести на циркулаторниот систем	% од вкупно умрени
2016	20421	10920	53,5
2017	20318	11172	55,0
2018	19727	10632	53,9
Индекс 2018/2016	96,6	97,4	

Процентуална застапеност на умрени од циркулаторни болести во вкупно умрени во РСМ, 2018
Дијаграм 3

Умрени од болести на циркулаторниот систем во Република Северна Македонија, 2012-2018
Дијаграм 4

Бројот на вкупно умрени лица во Р.С.Македонија намален е за 3,4%, додека бројот на умрени од болестите на циркулаторниот систем како основна причина за смрт намален е за 2,6% во периодот 2015-2017 година. Линијата на трендот за период 2012-2018 година покажува тенденција на намалување во наредниот период (Дијаграм 4).

Стапката на морталитетот на 100000 жители од циркулаторни болести во Р.С. Македонија намалена е од 526,9‰ во 2016 година на 512,1‰ во 2018 година (Табела 3, Дијаграм 5).

МОРТАЛИТЕТ НА 100000 ЖИТЕЛИ ОД БОЛЕСТИ НА ЦИРКУЛАТОРНИОТ СИСТЕМ ВО Р.С. МАКЕДОНИЈА, 2016-2018

Табела 3

ГОДИНА	Вкупно умрени	Умрени од болести на циркулаторниот систем	Стапка/100000
2016	20421	10920	526,9
2017	20318	11172	538,5
2018	19727	10632	512,1
Индекс 2018/2016	96,6	97,4	

Во дистрибуцијата на умрени од болести на циркулаторниот систем по **статистички региони** во Р.С.Македонија во 2018 година, највисоки стапки на морталитетот на 100000 жители утврдени се во Југоисточниот регион (654,1‰) Вардарскиот регион (610,0‰), Источен регион (602,6‰), Пелагониски регион (558,6‰) итн. Од републичкиот просек (512,1 умрени од циркулаторни болести на 100000 жители) отстапуваат 6 региони со повисоки стапки на морталитетот. Полошкиот и Скопскиот регион покажуваат најниски стапки на морталитетот од овие заболувања (Табела 4, Дијаграм 6).

УМРЕНИ ОД БОЛЕСТИ НА ЦИРКУЛАТОРНИОТ СИСТЕМ ПО СТАТИСТИЧКИ РЕГИОНИ ВО Р.С. МАКЕДОНИЈА ВО 2018 ГОДИНА

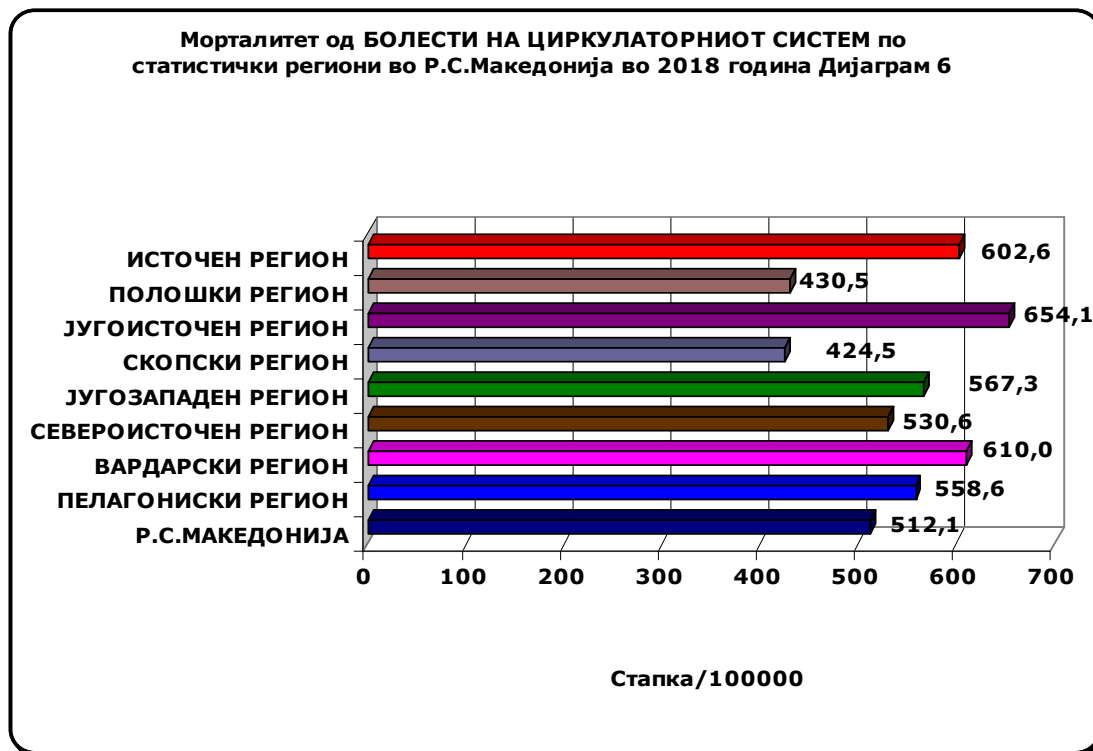
Табела 4

СТАТИСТИЧКИ РЕГИОНИ	2018			Индекс 2018/2016
	Болеести на циркулаторниот систем (I00-I99)	% од вкупно умрени	Стапка/100000	
МАКЕДОНИЈА ВКУПНО	10632	53,9	512,1	97,4
ПЕЛАГОНИСКИ РЕГИОН	1276	43,8	558,6	92,9
ВАРДАРСКИ РЕГИОН	928	58,0	610,0	90,1
СЕВЕРОИСТОЧЕН РЕГИОН	935	57,6	530,6	105,1
ЈУГОЗАПАДЕН РЕГИОН	1246	64,8	567,3	96,3
СКОПСКИ РЕГИОН	2671	47,4	424,5	93,8
ЈУГОИСТОЧЕН РЕГИОН	1134	64,6	654,1	107,6
ПОЛОШКИ РЕГИОН	1386	58,6	430,5	102,4
ИСТОЧЕН РЕГИОН	1056	55,1	602,6	98,1

ИЗБОР: Државен завод за статистика

ОБРАБОТКА: Институт за јавно здравје на Р.С. Македонија

Центар за статистичка обработка на здравствени податоци, публицистика и едукација

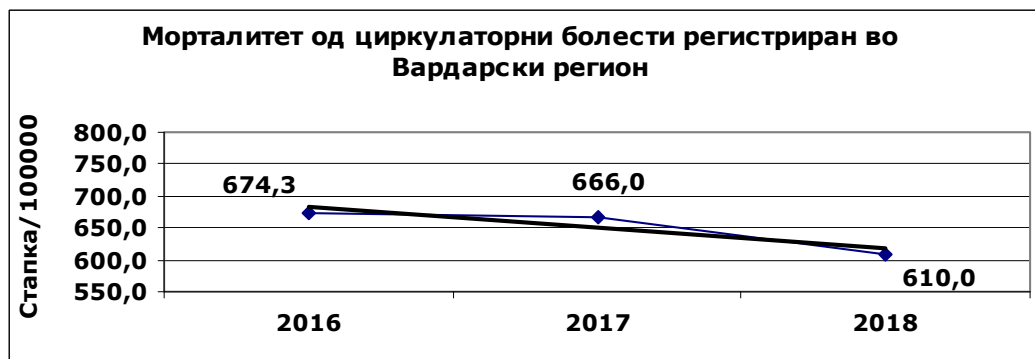
Во структурата на умрени лица од циркулаторни болести во вкупно умрени лица во 2018 година, во 6 статистички региони се застапени над 53,9% а само 2 статистички региони, Пелагонискиот и Скопскиот регион не го надминуваат републичкиот просек (Табела 4).

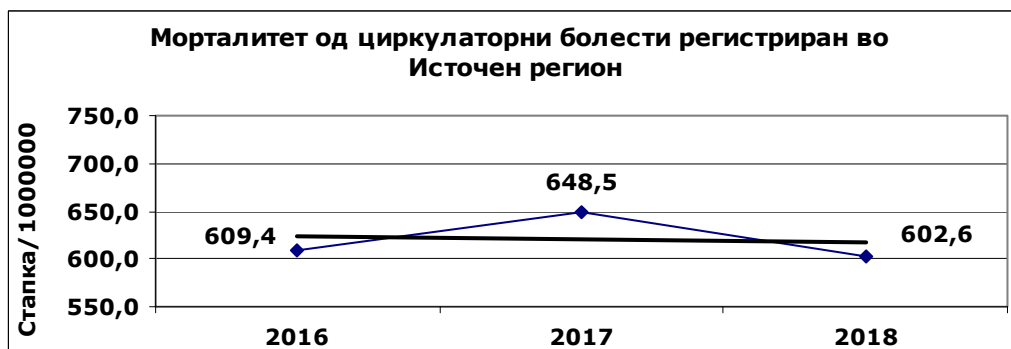
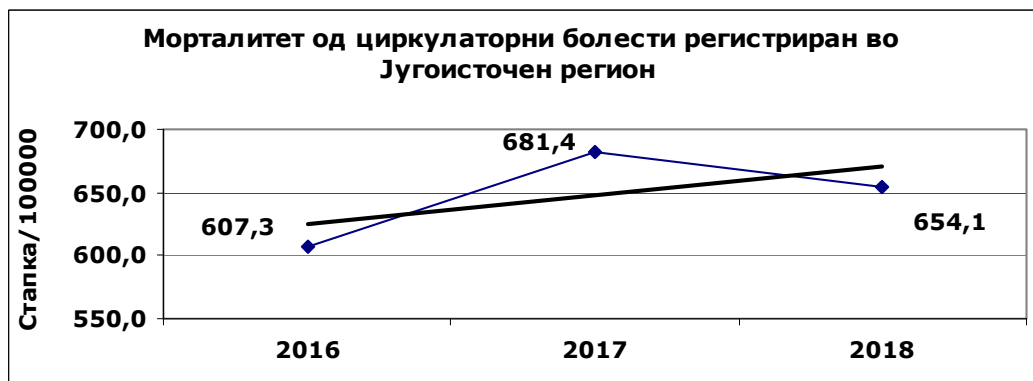
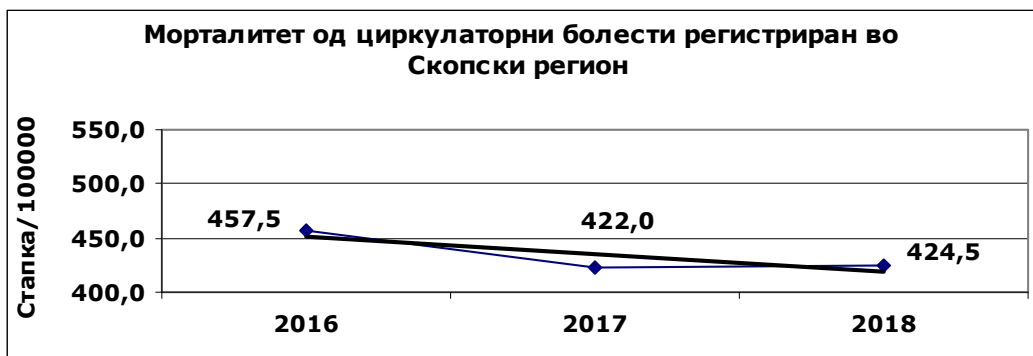
Анализата на умрени лица од циркулаторни болести како основна причина за смрт во 2018 во однос на 2016 година укажува на намалување на бројот на умрените во 5 статистички региони, а зголемување во 3 статистички региони, Југоисточниот, Полошкиот и Североисточен регион.

Тренд на движење на морталитетот од болестите на циркулаторниот систем на 100000 жители по статистички региони за периодот 2016-2018 година прикажан е на дијаграмот 6.1.

ТРЕНД НА ДВИЖЕЊЕ НА МОРТАЛИТЕТОТ ОД БОЛЕСТИ НА ЦИРКУЛАТОРНИОТ СИСТЕМ ПО СТАТИСТИЧКИ РЕГИОНИ, ВО ПЕРИОДОТ 2016-2018 ГОДИНА

Дијаграм 6.1

КОНСТАТАЦИИ:

- Болести на циркулаторен систем завземаат **прво место во морталитетот** како основна причина за смрт и **второ место во морбидитетот** кај населението во Р.С.Македонија.
- Во **амбулантно-поликлиничката дејност** (примарна здравствена заштита) болестите на циркулаторниот систем завземаат второ место во структурата на морбидитетот (веднаш после болестите на респираторниот систем).
- Процентуалната застапеност на болестите на циркулаторниот систем во вкупниот број на лекуваните во примарната здравствена заштита изнесува 14,1%.
- Во анализираниот период бројот на вкупно лекуваните во примарна здравствена заштита (дејност за општа медицина, здравствена заштита на училишни деца и младина и здравствена заштита на деца од 0-6 години) зголемен е за 0,8%, а на лекуваните од болестите на циркулаторниот систем бројот е намален за 1,0%.
- **Амбулантно-поликлинички морбидитет** на 10000 жители од циркулаторни болести намален е од 3485,3‰ во 2016 година на 3444,0‰ во 2018 година во Р.С.Македонија
- **Линеарен тренд** за период 2013-2018 година на морбидитетот на 10000 жители од болести на циркулаторен систем дијагностицирани во амбулантно-поликлиничката дејност е со **тенденција на перманентен пораст** во наредниот период.
- Во структурата според **статистички региони**, во 2018 година во дејноста општа медицина болестите на циркулаторниот систем во вкупниот број на лекувани во оваа дејност биле најзастапени во Североисточниот регион (23,0%), Југоисточниот регион (21,2%) и Југозападниот регион (20,4%). **Највисоки стапки** на морбидитетот на 10000 жители во 2018 година регистрирани се во Вардарскиот регион (6575,9‰) и Скопскиот регион (5224,7‰).
- Во **болничката дејност** бројот на лекувани болни од болестите на циркулаторниот систем покажува зголемување. Во 2016 година бројот на болнички лекуваните од овие болести 33713 или 13,1% од вкупно лекуваните во болничката дејност е зголемен за 8,1% во 2018 година (36438 или 13,5% учество во вкупно лекуваните во болничката дејност).
- **Мажите почесто се лекуваат од жените** од болестите на циркулаторниот систем во болничко-стационарната дејност (57,6% мажи, 42,4% жени во 2018 година).

Во структурата **според пол**, бројот на болнички лекувани мажи од циркулаторни болести покажува тренд на пораст за 13,0% додека кај женскиот пол бројот на лекуваните е зголемен за 6,5% за период 2016-2018 година.

- Во дистрибуцијата по **статистички региони** во 2018 година циркулаторните болести во вкупниот број на хоспитализирани болни биле најмногу застапени во Југозападниот регион (16,1%). Во Североисточниот регион се најмалку лекувани болни од циркулаторни болести со 7,6% застапеност во вкупниот број на лекувани во болничката дејност.
- Анализата на лекуваните болни од циркулаторни болести во болничко стационарната дејност во периодот 2016-2018 година укажува на зголемување на бројот во 4 статистички региони: Источниот за 13,8%, Североисточниот (13,5%), Скопскиот (13,4%) и Југозападниот (40,1%) .Во останатите региони се забележува намалување.
- Во структурата на најчестите **причини за смрт** болестите на циркулаторниот систем се на **прво место** и се во постојан пораст кај населението во Р.С.Македонија.
- Во периодот 2016-2018 година, процентуалната застапеност на умрени од болестите на циркулаторниот систем во вкупниот број на умрени лица зголемена е од 53,5% во 2016 година на 53,9% во 2018 година.
- Бројот на вкупно умрени лица во Р.С.Македонија намален е за 3,4%, додека бројот на умрени од болестите на циркулаторниот систем како основна причина за смрт намален е за 2,6% во периодот 2016-2018 година.
- Стапката на морталитетот на 100000 жители од циркулаторни болести во Р.С.Македонија намалена е од 526,9‰ во 2016 година на 512,1‰ во 2018 година.
- Во дистрибуцијата на умрени од болести на циркулаторниот систем по **статистички региони** во Р.С.Македонија во 2018 година, највисоки стапки на морталитетот на 100000 жители утврдени се во Југоисточниот регион (654,1‰), Вардарскиот регион (610,0‰), Источен регион (602,6‰) Пелагонискиот регион (558,6‰) и. Од републичкиот просек (512,1 умрени од циркулаторни болести на 100000 жители) отстапуваат 6 региони со повисоки стапки на морталитетот. Полошкиот и Скопскиот регион покажуваат најниски стапки на морталитетот од овие заболувања.

- Болестите на циркулаторниот систем се **приоритетен здравствен проблем во патологијата на населението** во Р.С.Македонија. Во **сузбивањето и спречувањето на појавување на овие болести** значајно е превземање на мерки за превенција со посебен акцент на **ефикасни превентивни активности во отстранувањето на факторите на ризик**: пушење, алкохол, прекумерна телесна тежина, физичка неактивност, намален внес на зеленчук и овошје, прекумерен внес на шеќер, стрес, психосоцијални фактори, аерозагадување и т.н.